

Spojrzenie w lutowe niebo 2019

„Gdy w Gromniczną pięknie wszędzie, tedy dobra wiosna będzie”

Przysłowie to oddaje nasze nadzieje na wczesną i ciepłą wiosnę, chociaż z wieloletnich obserwacji wiemy, że trzeba się przygotować na kaprysy nie tylko tegorocznej aury. Natomiast możemy nieco precyzyjniej coś powiedzieć o „pogodzie kosmicznej”, czyli co nas czeka w tym miesiącu na firmamencie niebieskim. Z drugiej jednak strony, od samego tytułu „lutowe niebo” każdemu robi się zimno, aż przysłowiowe ciarki przechodzą po plecach. Zatem pozostaje nam tylko ciepłe i optymistyczne spojrzenie na nieboskłon. W tym najkrótszym, często najchłodniejszym miesiącu roku, w Małopolsce przybędzie dnia ponad półtorej godziny. Przyznacie Państwo, że brzmi to bardzo optymistycznie. **Słońce**, chociaż jeszcze nadal przebywa na południowej półkuli nieba, to mimo wszystko systematycznie pnie się po *Ekliptyce* coraz wyżej i wyżej, przez co dnia nam znacząco przybywa.

W dniu pierwszego lutego, **Słońce** w Krakowie wschodzi o godz. 7.14, a zachodzi o 16.33, czyli dzień będzie trwał 9 godzin i 19 minut. Natomiast 28 lutego wschód **Słońca** nastąpi o godz. 6.26, a zachód o 17.20, zatem długość dnia wyniesie już 10 godzin i 54 minuty. Dzień będzie zatem dłuższy od najkrótszego dnia roku o 2 godz. i 49 minut. Ponadto w środę 20 lutego o godz. 06.39 **Słońce** wstępuje w znak *Ryb*. **Słońce** w tym miesiącu wykazywać będzie małą aktywność magnetyczną. Mimo tego zawsze należy się liczyć z możliwością pojawienia grupy plam na jego tarczy lub zjawiskiem nagłych wyrzutów plazmy w przestrzeń międzyplanetarną szczególnie zaś w trzecim tygodniu lutego.

Ciemne, bezksiężycowe noce dogodne do obserwacji astronomicznych wystąpią na początku i końcu miesiąca. Kolejność faz **Księżycy** będzie następująca: now 4 II o godz. 22.04, pierwsza kwadra 12 II o godz. 23.26, super pełnia 19 II o godz. 16.54 i ostatnia kwadra 26 II o godz. 12.28. W apogeum (najdalej od **Ziemi**) znajdzie się **Księżyc** 5 II o godz. 10, a w perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie w okresie pełni 19 II o godz. 10. Jeśli tylko pogoda pozwoli, to czeka nas ciekawe zjawisko, bowiem rano 2 II o godz. 08 **Księżyc** zakryje **Saturna** i to zjawisko będzie u nas widoczne, a następnie tegoż dnia wieczorem o godz. 21 zakryje **Plutona**, u nas niewidoczne. Podobnie nie będzie dostępne z Polski zakrycie planetoidy *Westy* przez **Księżyc** w dniu 6 II o godz. 09.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** z trudem będzie można dostrzec dopiero w ostatniej dekadzie miesiąca, nisko na zachodnim niebie. **Wenus**, jako *Jutrzenka* bryluje na porannym niebie poprzedzając o dobre 2 i pół godziny wschód **Słońca**. Czerwony **Mars** widoczny będzie przez cały miesiąc na zachodnim niebie w pierwszej połowie nocy goszcząc kolejno w gwiazdozbiorze *Ryb*, a następnie w konstelacji *Barana*. **Jowisza**, który wschodzi dopiero po północy, wraz z jego gromadką księżyców możemy obserwować przez cały miesiąc na południowo - wschodnim niebie, w gwiazdozbiorze *Wężownika*. Natomiast późno, w drugiej

połowie nocy, na jakieś 2-3 godziny przed wschodem Słońca, w gwiazdozbiornie *Strzelca* dostrzeżemy **Saturna** z pierścieniami. Zaś wieczorem nisko nad południowo-zachodnim horyzontem, w gwiazdozbiornie *Byka* możemy dostrzec przez lunetę planetę **Uran**. **Neptun** goszczący w Wodniku już w połowie lutego zniknie w promieniach zachodzącego **Słońca**, aby pojawić się nam na porannym niebie ale dopiero końcem marca.

Warto też pamiętać, jak przystało nie tylko na miłośników astronomii, iż we wtorek 19 lutego, przypada 546 rocznica urodzin **Mikołaja Kopernika**. Z tej okazji zapraszam na specjalny pokaz połączony z prelekcją uruchomienia wahadła Foucaulta w kościele św. Piotra i św. Pawła w Krakowie, który odbędzie się w czwartek 21 II, a dedykowany będzie pamięci naszego wielkiego Astronoma oraz z okazji przypadającego 100-lecia Międzynarodowej Unii Astronomicznej. Ponadto, aby w/w zjawiska na niebie móc dobrze zaobserwować, trzeba złożyć wizytę w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach (tel. 12-281-15-61). W tym miesiącu nie „przewiduje się” bogatych deszczy meteorów, chociaż 24 lutego przypada maksimum mało aktywnego roju, promieniującego z okolicy „delty” w gwiazdozbiornie *Lwa*. **Księżyc** przed ostatnią kwadrą będzie nam przeszkadzał w ich nocnych obserwacjach. Jak z tego widać, luty – choć krótki – to będzie dość interesujący dla miłośników obserwacji nieba.

Dysponując zaś wolną chwilą zachęcam gorąco Państwa do wieczornych lub wczesno porannych spacerów, a przy okazji spójrzmy w niebo pamiętając jednocześnie o staropolskim przysłowiu:

„Kiedy luty pofolguje, marzec zimę zreperuje”